

Hallituksen esitys Eduskunnalle polttoaineiden ja energiatuotannon verotusta koskeviksi muutoksiksi verolainsäädäntöön

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan siirryttäväksi sähkön ja polttoaineiden nykyisestä pääasiassa valmisteverotukseen perustuvasta verotusjärjestelmästä liikevaihtoverotukseen. Verottomien kotimaisten polttoaineiden osalta saisi tehdä lisäksi niin sanotun alkutuotevähennyksen. Maakaasun verotusta lievennettäisiin niin sanotulla tuontihintavähennyksellä vuoden 1991 loppuun. Liikennepolttonesteistä kannettaisiin liikevaihtoveron lisäksi myös valmisteveroa. Lyijyttömän moottoribensiinin verotusta ehdotetaan samalla lievennettäväk-

si. Lisäksi ehdotetaan, että investointien vähennysoikeus myönnettäisiin vain kaukolämpökusten ja -verkostojen, teollisuuden kattilalaitoksien, sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksien sekä pääasiassa kotimaista polttoainetta käyttävien muiden voimalaitosten uusinvestoinneille. Investointien vähennysoikeus olisi voimassa vuoden 1995 loppuun. Esitykset liittyvät vuoden 1986 lisämenoarviesitykseen ja ne on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.1986.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Polttoaineet olivat vuoden 1964 alussa voimaantulleen liikevaihtoverolain mukaan pääosin liikevaihtoveron alaisia tavaroita. Tämän lisäksi moottoribensiinistä ja dieselöljystä kannettiin valmisteveroa. Öljyjen ja muidenkin polttoaineiden hintojen noustua niin sanotun energiakriisin seurauksena voimakkaasti ei polttoaineiden hintoihin sidottua prosentuaalista liikevaihtoveroa enää pidetty tarkoituksenmukaisena. Tästä syystä muutettiin polttoaineiden verotusta 19 päivänä huhtikuuta 1974 annetulla lailla (301/74) 1 päivästä toukokuuta 1974 lukien siten, että polttoaineet vapautettiin liikevaihtoverosta ja säädettiin samalla pennimääräisen valmisteveron alaisiksi.

Sähköstä on 1 päivästä syyskuuta 1976 lukien kannettu sähköveroa sähköverosta annetun lain (652/76) nojalla. Kaukolämpö on ollut sekä liikevaihto- että valmisteverotuksen ulkopuolella.

Kotimaiset polttoaineet ovat olleet liikevaihtoverotuksessa verottomia tavaroita.

Vuoden 1985 valtion tulo- ja menoarvion rahoitukseen liittyvistä syistä kivihiili ja siihen rinnastettavat hyödykkeet sekä ydinvoima-aineclementit vapautettiin valmisteverosta ja säädettiin 28 päivänä joulukuuta 1984 annetulla lailla (967/84) liikevaihtoveron alaisiksi tavaroiksi vuoden 1985 alusta lukien.

Investointitavaroiden ostohinnat eivät liikevaihtoverojärjestelmässämme ole yrityksille vähennyskelpoisia myynnin verotusarvoa laskettaessa. Vain tuotannollisten investointien eli tiettyjen tarkasti rajattujen teollisuusrakennusten sekä tuotantokoneiden ja -laitteiden ostohinnat on säädetty osittain vähennyskelpoisiksi.

Tuotannollisten investointien liikevaihtoverovähennykset säädettiin pysyviksi eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin 3 päivänä joulukuuta 1982 annetulla lailla (875/82). Uusista teollisuusraken-

nuksista vähennys on 75 prosenttia, joka keskimäärin vastaa rakennuksen ostohintaan sisältyvien liikevaihtoverollisten kustannusten määrää. Lisäksi tavaroiden valmistustoimintaa harjoittavilla verovelvollisilla on oikeus 80 prosentin vähennykseen muun muassa välittömästi tavarain valmistustoiminnassa käytettävien koneiden, laitteiden ja työkalujen ostohinnasta.

Nykyisin esimerkiksi tuotannolliset öljynjalostamoinvestoinnit ovat edellä esitetyllä tavalla vähennyskelpoisia, koska öljytuotteet ovat liikevaihtoverolaissa tarkoitettuja tavaroita, joskin verottomia. Sähköä, lämpöenergiaa ja muuta sellaista energiahyödykettä tuottavat investoinnit ovat vähennyskelvottomia, koska tällaisia hyödykkeitä ei pidetä liikevaihtoverotuksessa tavaroina eivätkä niiden tuottajat ole liikevaihtoverovelvollisia.

2. Tarve lainsäädännön muuttamiseen

Energiaverotuksessa on todettu olevan useita epäkohtia ja muutostarpeita. Vuoden 1983 keväällä valmistuneessa mietinnössään energiaverotoimikunta (Komiteamietintö 1983:35) totesi, että eri energialajien verotus on epäyhtenäistä ja niiden hintaan nähden epätasapuolista. Lisäksi verotuksen katsottiin heikentävän teollisuuden kilpailuedellytyksiä. Toimikunta suositteli energian verotuksen muuttamista liikenteen polttonesteitä lukuun ottamatta liikevaihtoveropohjaiseksi.

Nykyisessä taloudellisessa ja suhdannepoliittisessa tilanteessa energiaverotuksen uudistaminen teollisuuden kilpailuedellytyksiä tukevaan ja kulutuskysynnän kasvun hillintään pyrkivään suuntaan olisi perusteltua.

Taloudellinen kehitys heikkeni maassamme vuoden 1985 lopulla. Viennin määrä alkoi supistua ja tuotannon kasvu hidastui. Neuvostoliiton kaupan näkymät vaikeutuvat olennaisesti jo tämän vuoden aikana. Länsimarkkinoilla kysyntä hieman vilkastuu, mutta kilpailukyvyyn heikkeminen ja alenevat vientihinnat rasittavat teollisuutta. Sen sijaan kotitalouksien ostovoima kehittyy myönteisesti jopa niin, että yksityisen kulutuksen kasvu vaarantaa vaihtotaseen tasapainoisen kehityksen.

Siirtyminen energian osalta verotusjärjestelmään, joka lisää energiaverotuksen yhtenäisyyttä, parantaa teollisuusyritysten toimintaedellytyksiä ja samalla hidastaa kotitalouksien ostovoiman

kasvua, on suhdannepoliittisesti oikein ajoittuva tuotantoa ja työllisyyttä elvyttävä ja talouspoliittisesti suotuisaan suuntaan vaikuttava toimenpide. Öljyn halpenemisen seurauksena muutoksesta ei aiheudu olennaista kuluttajahintojen nousua. Myös eräät keskeiset yleiset talouspolitiikan kehittämiseen liittyvät veropoliittiset tavoitteet voidaan suurelta osin saavuttaa siirtymällä eri energiahyödykkeiden liikevaihtoverotukseen.

3. Ehdotetut muutokset

3.1. Sähkö ja muut niihin verrattavat energiahyödykkeet sekä polttoaineet

Eri energiahyödykkeet ehdotetaan saatettavaksi liikevaihtoverollisiksi normaalin 16 prosentin verokannan mukaisesti. Tässä tarkoituksessa liikevaihtoverolaissa nimenomaisesti säädettäisiin nyt liikevaihtoverotuksen ulkopuolella olevat energiahyödykkeet liikevaihtoverolain tarkoittamiksi tavaroiksi. Veroa olisi siten suoritettava sähkön, lämpöenergian eli esimerkiksi höyryn ja kaukolämmön, sekä muiden sellaisten energiahyödykkeiden myynnistä. Samassa yhteydessä kumottaisiin sähkövero.

Samoin nykyisin verottomiksi tavaroiksi säädetty tuontipolttoaineet säädettäisiin verollisiksi tavaroiksi. Verollisiksi tavaroiksi tulisivat tällöin moottoribensiini, lentobensiini, moottoripetroli, lentopetroli, valopetroli, dieselöljy, kevyt ja raskas polttoöljy samoin kuin maakaasu sekä propaani, butaani ja muut tullitariffin nimikkeeseen 27.11. kuuluvat maaöljykaasut ja kaasumaiset hiilivedyt. Samassa yhteydessä kumottaisiin tarpeettomilta osin polttoaineverot.

Ehdotettavassa verotusjärjestelmässä pääsääntönä on, että liikevaihtoverovelvollisilla yrityksillä olisi ensinnäkin oikeus oman myyntinsä verotusarvoa laskiessaan vähentää jälleenmyytäväksi verovelvolliselta verollisena hankittujen edellä mainittujen energiahyödykkeiden sekä myös liikevaihtoverollisen kivihiilen ja muiden nykyään liikevaihtoverollisten polttoaineiden ostohinta tai maahantuontihinta. Lisäksi verovelvollisella olisi oikeus vähentää liikevaihtoverolaissa tarkoitettua liiketoimintaansa varten, ei kuitenkaan pysyviä asuntoja varten, hankittujen verollisten energiahyödykkeiden ostohinta tai verollinen maahantuontihinta kokonaisuudessaan. Vähennysoikeus koskisi kaikkia energiahyödykkeitä käyttäviä liikevaihtoverovelvollisia yrityksiä.

Vähennysoikeus estää valmistettavan energiahyödykkeen useampikertaisen verotuksen. Keskeinen merkitys tällä vähennysoikeudella on teollista tuotantotoimintaa harjoittaville yrityksille mukaan lukien energiaa tuottavat yritykset, koska vähennysoikeuden avulla vientituotteilta voidaan oleellisesti vähentää liikevaihtoveron kustannusvaikutusta.

Kotimaisten polttoaineiden myynti säilyisi edelleen verottomana. Siten liikevaihtoverolaissa oleva lähinnä kotimaisia polttoaineita käsittävä verottomien tavaroiden luettelo säilyisi entisenlaisena. Verottomia tavaroita olisivat näin ollen edelleen halot ja pilkkeet, polttohake ja -puupuristeet, teollisuuden jäteaineet, jäteliipeä sekä polttoturvet ja muut turvepolttoaineet.

Kotimaisten polttoaineiden ja maakaasun nykyisen kilpailuaseman säilyttäminen kivihiiileen nähden edellyttää poikkeamista edellä esitetystä vähennysoikeutta koskevasta pääsäännöstä, jonka mukaan vain verollisten tavaroiden ostohinnan tai maahantuontihinnan saa vähentää. Tällaiseksi erityisjärjestelyksi ehdotetaan, että polttohakkeen ja polttoturpeen sekä niihin rinnastettavien hyödykkeiden samoin kuin teollisuuden jäteaineiden ostohinnan tai sitä vastaavan käyvän arvon saisi niiden avulla energiaa tuottava verovelvollinen vähentää tietyiltä osin myyntinsä verotusarvoa laskiessaan, vaikka kyseiset tavarat ovat verottomia. Lisäksi ehdotetaan, että maakaasun, joka muutoin olisi normaalin liikevaihtoveron alainen tavara, maahantuonti olisi vuoden 1991 loppuun asti verotonta ja sen maahantuojalla olisi sen ostohinnan vähennysoikeus.

Polttoaineveroa, joka on valmistevero, kannetaan nykyisin bensiinistä, petrolista, dieselöljystä, polttoöljystä sekä maakaasusta ja nestekaasusta. Moottoribensiinin nykyinen polttoainevero on moottoribensiinin hinnasta noin 47 prosenttia. Dieselöljyn valmistevero on 41 prosenttia. Verouudistuksen yhteydessä kaikki edellä mainitut tuotteet tulisivat liikevaihtoverollisiksi. Moottoribensiinistä ja dieselöljystä kannettaisiin lisäksi polttoaineveroa. Näiden liikennepolttonesteiden nykyinen veromäärä ylittää normaalin liikevaihtoveron. Siten valmisteverotus säilytettäisiin tältä osin liikevaihtoveroa täydentävänä veromuotona.

Moottoribensiinin ja dieselöljyn polttoainevero ehdotetaan määrättäväksi siten, että se ja liikevaihtovero yhdessä keskimäärin vastaavat nykyisen polttoaineveron määrää. Lyijyttömän ja muun moottoribensiinin hintaeron pienentämiseksi ehdotetaan ympäristöpoliittisista syistä lyijyttömän moottoribensiinin polttoainevero kui-

tenkin 12 penniä litralta alemmaksi kuin muun moottoribensiinin.

Ostohintojen vähennysoikeutta ei neutraliteetisistä ole syytä myöntää liikennepolttonesteinä käytetyistä tavaroista eli moottoribensiinistä ja dieselöljystä. Nykyisessä liikevaihtoverojärjestelmässämme tavarankuljetus ei ole liikevaihtoverollista eivätkä kuljetusalan yritykset siten ole verovelvollisia. Tällaiset yritykset eivät voi tehdä liikevaihtoverotuksessa toteutettavaa polttoaineen hintaan sisältyvän veron eliminoivaa vähennystä. Niiden kuljetuspalvelut joutuisivat teollisuuden ja kaupan omia kuljetuksia huonompaan kilpailuasemaan, mikäli liikevaihtoverovelvolliset saisivat vähentää myös liikennepolttoaineiden ostohinnat.

3.2. Energiainvestoinnit

3.2.1. Vähennysoikeuden laajuus

Kun sähkö, lämpöenergia ja muut niihin verrattavat energiahyödykkeet ehdotetaan säädettäväksi liikevaihtoverolaissa tarkoitetuiksi tavaroiksi, tulisivat samalla myös niitä myytäväksi tuottavat ja myyvät yritykset liikevaihtoverovelvollisiksi. Koska energian tuotanto on tuotannollista toimintaa, energiaa tuottavilla yrityksillä olisi tällaisen muutoksen voimaantulohetkestä lähtien oikeus myyntinsä verotusarvoa laskiessaan vähentää investointiensä ostohinnat tuotannollisten investointien liikevaihtoverokohtelua koskevan lain edellyttämässä laajuudessa. Liikevaihtoverollisiksi tulevien hyödykkeiden tuottamiseen tarvittavien investointien vähennyksiä ei kuitenkaan ole voitu sisällyttää sellaisenaan eri energiapoliittisia näkökantoja yhteensovittavaan energiaverotusjärjestelmän uudistamiseen. Investointien vähennysoikeus myönnettäisiin vain kaukolämpökeskusten ja -verkon, teollisuuden kattilalaitosten, sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten sekä kotimaista polttoainetta käyttävien muiden voimalaitosten uusinvestoinneille.

3.2.2. Uudet voimalaitos- ja muut sellaiset rakennukset

Tuotannollisten investointien liikevaihtoverovähennyksiä koskevan lain 2 §:n mukaan verovelvollinen saa vähentää 75 prosenttia liikevaihtoverolaissa tarkoitettua liiketoiminnassaan käyttämänsä uuden teollisuusrakennuksen ostohinnas-

ta. Lain 3 §:ssä määritellään vähennysoikeuden piiriin kuuluvat teollisuusrakennukset. Sellainen on muun muassa rakennus tai pysyvä rakennelma, jota käytetään voima-asemana. Sähkön, lämpöenergian ja muun niihin verrattavan energiahyödykkeen muuttuessa liikevaihtoverolaissa tarkoitetuiksi tavaroiksi, niitä tuottavilla yrityksillä olisi oikeus vähentää keskeiset rakennusinvestointinsa joko tehtaina tai voima-asemina.

Vähennysoikeuden kohdentamiseksi edellä sanottuihin uusinvestointeihin ensinnä ehdotetaan tuotannollisten investointien liikevaihtoverovähennyksiä koskevaa lakia muutettavaksi siten, etteivät verovelvolliset saisi myyntinsä verotusarvoa laskiessaan vähentää uusien teollisuusrakennuksien ostohintaa silloin, kun niitä käytetään edellä mainittujen energiahyödykkeiden tuotannossa. Samalla teollisuusrakennusten luettelosta ehdotetaan poistettavaksi voima-asema. Toiseksi ehdotetaan, että yritykset sen estämättä, mitä edellä on esitetty, erikseen oikeutettaisiin annettavaksi ehdotettavan lain energiainvestointien liikevaihtoverovähennysten mukaisesti vuoden 1995 loppuun asti vähentämään myyntinsä verotusarvoa laskettaessa 75 prosenttia hankkimansa uuden kaukolämpökeskuksen tai -verkoston, teollisuuden kattilalaitoksen, sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksen sekä pääasiallisesti kotimaisella polttoaineella käytettäväksi tarkoitetun muun sähköä tuottavan voimalaitoksen ostohinnasta.

3.2.3. *Energian tuotannossa käytettävät koneet ja laitteet*

Tuotannollisten investointien liikevaihtoverovähennyksiä koskevan lain 4 §:n mukaan tavaroiden valmistustoimintaa harjoittava verovelvollinen saa vähentää 80 prosenttia välittömästi tuotannollisessa toiminnassaan käyttamiensä koneiden, laitteiden ja työkalujen ja muiden sellaisten investointien ostohinnoista. Sähkön, lämpöenergian ja muun niihin verrattavan energiahyödykkeen muuttuessa liikevaihtoverolaissa tarkoitetuksi tavaraksi olisivat näiden tavaroiden tuottamiseen käytettävät laitos- ja voimalaitosrakennuksissa olevat erilaiset koneet ja laitteet ilman eri toimenpiteitä lain 4 §:n nojalla vähennyskelpoisia.

Vähennysoikeuden kohdentamiseksi esityksessä tarkoitettuihin uusinvestointeihin ensinnä ehdotetaan tuotannollisten investointien liikevaihtoverovähennyksiä koskevaa lakia muutettavaksi si-

ten, etteivät mainittujen energiahyödykkeen valmistustoimintaan hankittavat koneet ja laitteet olisi vähennyskelpoisia. Toiseksi ehdotetaan, että yritykset erikseen oikeutettaisiin edellä mainitun energiainvestointeja koskevan lain mukaisesti vuoden 1995 loppuun asti vähentämään 80 prosenttia hankkimiansa edellä vähennyskelpoisiksi ehdotettuihin rakennuksiin ja pysyviin rakennelmiin liittyvien, uusinvestoinniksi katsottavien energiantuotannossa käytettävien koneiden ja laitteiden ostohinnoista myyntinsä verotusarvoa laskettaessa.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksen valtiontaloudelliset kokonaisvaikutukset ovat neutraalit. Muutos lisää vuositasolla valtion verotuloja noin 100 miljoonaa markkaa. Toisaalta verojärjestelmän muutoksen vuoksi verojen kertymä myöhentyy ja syntyy verotuottoa pienentävä tasausveron tarkistamistarve.

Energiaverojärjestelmän uudistus parantaa vientiteollisuuden kilpailukykyä ja mahdollisuuksia seurata kansainvälistä noususuhdannetta. Erityisesti paperiteollisuuden kilpailukyky paranee. Samalla uudistus sitoo kotitalouksien ostovoimaa, jonka kasvu vuonna 1986 ylittää tuotannon kasvun. Uudistus siirtää verotuksen kohtaanottoa tuotannosta kulutukseen. Pitkällä tähtäyksellä se vaikuttaa edistävästi sähkön käyttöön tuotannossa. Uudistus hidastaa sähkön käytön yleistymistä huonetilojen lämmityksessä kuitenkin kilpailevien energiamuotojen hintakehityksestä riippuen.

Kotimaisten polttoaineiden verottomuus ja kilpailukyky säilyy. Myös maakaasun verotuskohtelu säilyttää sen kilpailukykyyn. Energiaverojärjestelmän uudistus ei heikennä Neuvostoliitosta Suomeen tuotavan raakaenergian tai sähkön kilpailukykyä valuuttakaupan piiristä tapahtuvaan tuontiin nähden. Se ei sellaisenaan ehkä vaikuta olennaisesti Neuvostoliiton kanssa käytävän kaupan edistämiseen. Vaikka uudistuksen johdosta energiaverotus kohdistuisi aikaisempaa suuremmassa määrin kulutukseen, ei eläkkeensaajien ja muiden vastaavien väestöryhmien asema uudistuksen yhteydessä heikkene, koska samanaikaisesti tapahtuvan energiahintojen alentumisen johdosta yleisen hintatason nousu jää vähäiseksi. Eläkkeitä ja muita vastaavia etuuksia korotetaan hintatason nousua vastaavilla indeksikorotuksilla. Uudistuksen vaikutukset työssäkäyvälle väestöno-

salle ovat myönteiset, koska uudistus parantaa tuotantomahdollisuuksia ja lisää ansaintatuloja. Uudistus lisää myös asumiskustannuksiin sisältyviä veroja, mutta myös tältä osin energiahintojen aleneminen ja myös koron aleneminen vaikuttavat päinvastaiseen suuntaan. Kokonaisuudessaan uudistuksen vaikutukset kansantaloudessa ovat myönteisiä, koska kilpailukyvyyn ja tuotantomahdollisuuksien parantuminen lisää tulonmuodostusta.

Energiahintojen alentumisen takia kansantalouden energiamenot supistuvat vuoden 1986 aikana vuositasolla 4 miljardia markkaa. Energiaverotuksen uudistuksella on mahdollista siirtää osa kustannusten kevennyksestä vientiteollisuuden kilpailueduksi. Pääosa energiamenojen supistuksesta näkyy kuitenkin kotimaisen ostovoiman kasvuna.

*Kansantalouden energiamenot
vuositasolla 1986, mrd mk*

	Vuoden 1986 alun hintata- solla	Hinnan- alen- ukset	Vero- uudistus	Vuoden 1986 syksyn hintata- solla
Teollisuus	9,2	—0,8	—1,0	7,4
Lämmitys	7,7	—0,9	0,5	7,3
— kaukolämpö	2,9	—0,2	0,3	3,0
— sähkölämpö	1,4	0,0	0,1	1,5
— öljylämpö	2,4	—0,6	0,1	1,9
— muu	1,0	0,0	0,0	1,0
Liikenne	12,3	—2,3	0,4	10,4
Maatalous	1,3	—0,3	0,1	1,1
Rakennustoiminta	0,3	0,0	0,0	0,3
Kotitaloudet	2,6	—0,1	0,3	2,8
Palvelut	2,3	0,0	0,0	2,3
Yhteensä	35,7	—4	—4,4	31,6

Täsmällistä arviota siitä, miten energiamenojen supistumisesta aiheutuva 4 miljardin markan hyöty jakautuu kotitalouksien ja yrityssektorin kesken, ei tässä vaiheessa pystytä esittämään. Arvioita voidaan esittää vain välittömistä energiamenoista.

*Kotitalouksien välittömät energiamenot
vuositasolla 1986*

	Vuoden 1986 alun ennuste	Vuoden 1986 syyskauden ennuste
Kaikki kotitaloudet, mrd mk	13	12
Keskimäärin kotitaloutta kohti kuukaudessa, mk ...	540	500
— lämmitys, valaistus ja muu	290	280
— liikenne	250	220

Energiamenojen alentumisesta kotitalouksille aiheutuva hyöty on välittömästi arvioiden noin 1 miljardia markkaa. Pitkällä aikavälillä välilliset positiiviset vaikutukset kotitalouksien ostovoimaan ovat kuitenkin suuremmat. Kotitalouksien osuus 4 miljardin markan kokonaishyödyistä saat-
taa olla 3 miljardia ja yrityssektorin 1 miljardi. Kustannuspaineen alentumisen välittyminen kuluttajahintoihin toteutuu kuitenkin verrattain hitaasti.

Energiaverouudistus lisää asumiskustannuksiin sisältyviä veroja. Kotitalouksien käyttämän sähkön sekä kaukolämmön hinnat kohoavat. Kaukolämmön verollinen arvo nousee kustannuspaineen perusteella arvioituna vuoden alun hintatason mukaisesta 2,9 miljardin markan vuosiarvosta noin 3,0 miljardiin markkaan vuoden 1986 lopulla. Kotitalouksien osuus kustannusten noususta on vajaa 100 miljoonaa markkaa, joka jakautuu lähes miljoonan kotitalouden kesken. Kotitaloutta kohti laskettuna kaukolämpökustannus kohoaa keskimäärin vajaa 10 markkaa kuukaudessa. Lämpökustannuksen kohoamisen aiheuttama asumiskustannusten nousu kompensoituu kuitenkin hyvin pienilläkin korkotason alennuksilla.

Energian liikevaihtoverotukseen siirtyminen vaikuttaa huomattavasti verotuksen kohtaan. Teollisuus ja muut liikevaihtoverovelvolliset yritykset voivat uudistuksen jälkeen vähentää energiasta maksamansa liikevaihtoveron, joten vero ei enää kertaannu. Energiavero poistuu lähes kokonaan vientituotteiden hinnoista. Muiden kuin liikevaihtoverovelvollisten yritysten energian käyttöä verotetaan yleisen liikevaihtoverokannan mukaisesti, ja siihen kohdistuva verorasitus nousee.

Teollisuuden energiakustannukset alenevat esitettyjen muutosten johdosta muun muassa sähköveron poistumisen vuoksi noin miljardi markkaa. Muiden sektoreiden kustannukset kohoavat

vastaavasti. Kohoaminen aiheutuu sähkön ja kaukolämmön hintojen noususta.

Liikevaihtoverovelvollisten sähkökustannuksissa tapahtuu puolestaan laskua. Moottoribensiinin ja dieselöljyn osalta energiaverouudistus sinänsä ei vaikuttaisi niiden hintoihin. Liikevaihtoverovelvollisten käyttämän kevyen polttoöljyn kustannus laskisi nykyisen polttoaineveron määrällä 18 penniä litralta ja raskaan polttoöljyn 9 penniä kilolta. Kuluttajan asemassa olevien ostajien raskaan polttoöljyn kustannus nousisi 5 penniä kilolta. Kevyen polttoöljyn hinta ei muuttuisi.

Linja-autoliikenteessä käytettävän dieselöljyn polttoainevero on palautettu nykyisin täysimääräisenä linja-autoliikenteen harjoittajille. Nykyisen palautuksen määrä on 90,20 penniä litralta. Palautusmäärä on ollut noin 100 miljoonaa markkaa vuodessa. Verouudistuksen yhteydessä valmisteveron määrä alenee 34,99 pennillä litralta, joka on liikevaihtoverona kannettava osuus. Koska polttoaineveron palautus voi olla enintään kannetun polttoaineveron suuruinen, alenee palautusmäärä. Linja-autoliikenteen polttoainekustannukset nousevat vastaavasti. Ne jäisivät kuitenkin alhaisemmalle tasolle kuin vuoden alussa.

Siirtyminen markkamääräisistä polttoaineveroista arvoperusteiseen liikevaihtoveroon voimistaa maailmanmarkkinahintojen muutosten välitymistä kuluttajahintoihin ja verotuottoon. Öljyn maailmanmarkkinahintojen muutosten merkitys-tä on vähentänyt öljyn osuuden aleneminen koko

energiankäytöstä 1970-luvun alun 56 prosentista 34 prosenttiin. Saman kehityssuunnan odotetaan jatkuvan.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Liikevaihtoveroasetuksen 1 §:n 2 kohdassa säädetään muun muassa, ettei liikevaihtoverolaissa tarkoitettuna liiketoimintana pidetä kaasua tai sähkölaitoksen harjoittamaa, sen omaan verkostoon kuuluvan mittarin tai muun siihen verrattavan tavaran vuokrausta eikä muutos-, puhdistus-, kunnostamis- taikka asentamistyötä. Tämän esityksen mukaisten lakien tullessa voimaan muutettaisiin myös asetusta siten, että asiakkailta perityt vuokramaksut ja työsuoritusten korvaukset olisivat liikevaihtoverollisia. Polttoaineverosta annetun lain muuttaminen edellyttää myös sen nojalla annetun asetuksen ja muiden säädösten muuttamista.

Energiaverouudistuksen toteuttaminen alentaa tuotantotoiminnassa käytettävän energian hintaan sisältyvän avoimen ja piilevän veron määrää. Tämä muutos on otettava huomioon myös tasausveromäärissä. Tarkoituksena on asettaa työryhmä arvioimaan tasausveromäärien muutostarpeet siten, että muutokset voidaan toteuttaa vuoden 1987 alusta.

YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1.1. Liikevaihtoverolaki

2 §. Pääsääntö liikevaihtoverotuksessa on, että vain se liiketoiminta, joka kohdistuu laissa tarkoitettuihin tavaroihin, kuuluu liikevaihtoverotuksen piiriin. Tavarain käsite on laissa määritelty epäsuorasti luettelemalla liikevaihtoverolain 2 §:ssä ne hyödykkeet, joita ei pidetä tavaroina. Tarkoituksena on ollut, että yritykset, joiden toiminta kohdistuu vain näihin muuna kuin tavaran pidettäviin hyödykkeisiin, eivät olisi lainkaan liikevaihtoverovelvollisia. Hyödykkeitä, jotka eivät ole tavaroita, ovat nykyisin muun

muassa sähkö, vesihöyry ja jakeluputkistosta myytävä valokaasu eli kaupunkikaasu. Myöskään esimerkiksi kaukolämpö ei ole tavara.

Liikkeellä, jonka toiminta kohdistuu verotuksen ulkopuolelle jätettyihin hyödykkeisiin, ei ole liikevaihtoverotuksessa tämän toiminnan osalta vähennysoikeuksia lainkaan. Liikevaihtoverotuksen ulkopuolisessa toiminnassa vähentää ei saa sen enempää verollisia raaka-aine- kuin investointipanoksiakaan.

Lain 2 §:n 1 momentissa nimenomaisesti säädetäisiin nyt liikevaihtoverotuksen ulkopuolella olevat energiahyödykkeet liikevaihtoverolain tarkoittamiksi tavaroiksi. Veroa olisi siten suoritettava sähkön, lämpöenergian, kaupunkikaasun, ja

muiden sellaisten energiahyödykkeiden myynnistä. Lämpöenergiaa voi olla esimerkiksi vesihöyry, lämmin vesi ja kaukolämpö. Verovelvollinen olisi jokainen, joka liiketoiminnan muodossa harjoittaisi mainittujen tavaroiden myyntiä. Veroa olisi myös suoritettava maahantuonnista. Myynnistä ulkomaille ei suoritettaisi veroa.

3 §. Verotuksen ulkopuolelle rajattuja hyödykkeitä ei voida rinnastaa liikevaihtoverolain 3 §:ssä lueteltuihin verottomiin tavaroihin. Verottomat tavarat ovat liikevaihtoverolain tarkoittamia tavaroita, mutta niiden myynti ja maahantuonti on säädetty verottomaksi. Liikkeellä, joka valmistaa verottomia tavaroita, on siten oikeus vähentää niiden valmistuksessa käytettyjen verolisten raaka-aineiden ostohinta. Samoin tällaisella liikkeellä on oikeus tuotannollisten investointien edistämiseksi säädettyihin vähennyksiin. Verottomaksi säädetyn tavarahan myyntihintaan ei näin ollen sisälly kertautunutta liikevaihtoveroa.

Pykälän 1 momentin b kohdassa oleva lähinnä kotimaisia polttoaineita käsittävä verottomien tavaroiden luettelo säilyisi entisenlaisena. Verottomia tavaroita olisivat näin ollen edelleen halot ja pilkkeet, polttohake ja puupuristeet, teollisuuden jäteaineet, jäteliipeä sekä polttoturveturveturvet.

Tulkintavaikeuksien välttämiseksi kuitenkin ehdotetaan, että sellaisten teollisuuden jäteaineiden myynti ja maahantuonti olisi verotonta, joita yleisesti käytetään polttoaineina. Nykyisin myynti on veroton, jos ostaja tosiasiallisesti käyttää jäteaineen polttoaineeksi, mitä seikkaa myyjä ei voi käytännössä valvoa.

Pykälän 1 momentin f kohdasta siirrettäisiin nimike turpeesta valmistettu kooksi ja puolikooksi momentin b kohtaan ja samalla turvehyödykkeiden nimike siinä muutettaisiin kuulumaan polttoturveturveturvet ja polttoaineena yleisesti käytetyt turveturveturvet.

Pykälän 1 momentin f kohta, joka lähinnä sisältää verottomien tuontipolttoaineiden luettelon, kumottaisiin. Verollisiksi tavaroiksi tulisivat tällöin moottoribensiini, lentobensiini, moottoripetroli, lentopetroli, valopetroli, dieselöljy, kevyt ja raskas polttoöljy samoin kuin maakaasu sekä propaani, butaani ja muut tullitariffin nimikkeeseen 27.11. kuuluvat maaöljykaasut ja kaasumaiset hiilivedyt.

Kotimaista lentoliikennettä harjoittavien lentoyhtiöiden sekä puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen lentotoiminnassa käytettävät poltto- ja voiteluaineet ovat nykyisin maahantuotaessa ja kotimaasta hankittuina verovapaat. Tilanne säily-

tettäisiin ennallaan lisäämällä tätä koskeva säännös pykälän 1 momentin b kohtaan. Niin ikään öljynjalostusteollisuuden raaka-ainekseen maahantuomat raat maaoöljyt ja bitumisista kivennäisistä saadut raat öljyt samassa lainkohdassa nykyisen tilanteen säilyttämiseksi säädettäisiin edelleen verovapaiksi tavaroiksi. Vero niistä kertyisi normaaliin tapaan jalostustuotteiden myynnin yhteydessä.

3 a §. Maakaasun maahantuonti olisi verotonta. Kotimaassa tapahtuva myynti olisi verollista. Maakaasun maahantuojalta tai sen jälleenmyyjältä ostavalla verovelvollisella olisi oikeus myyntinsä verotusarvoa laskiessaan vähentää sen ostohinta silloin, kun tavara tulee myyntitarkoitukseen.

9 §. Kuntien laitokset tuottavat sähköä, lämpöenergiaa ja muita energiahyödykkeitä sekä käyttävät niitä kunnan omaan käyttöön. Säännöksellä saatettaisiin tämä toiminta tasapuolisuussyistä verotuksen piiriin samalla tavalla kuin kunnallisena yritysmuotoisena laitoksena toimivien yksikköjen toiminta. Myynnin verotusarvo määräytyisi liikevaihtoverolain veron määrää koskevien säännösten mukaan.

14 §. Liikevaihtoverojärjestelmässä kaikki vaihdannan vaiheet eli maahantuonti, valmistus, tukkukauppa ja vähittäiskauppa ovat verotuksen piirissä. Veron ketjuuntumisen estää jokaiselle verovelvolliselle myönnetty ostovähennysoikeus. Verovelvollinen voi vähentää myyntinsä verotusarvoa laskiessaan toiselta verovelvolliselta verollisena hankkimansa tai verollisena itse maahantuomansa tavarahan ostohinnan. Näin verovelvollisen maksettavaksi tulevaa veroa laskettaessa eliminoiduu se vero, jonka myyjä on jo maksanut tai joka maahantuonnin yhteydessä on jo maksettu. Ostovähennysoikeus on siis kaikilla liikevaihtoverovelvollisilla ja vain heillä.

Periaatteessa tulisi kaikkien niiden verollisina hankittujen tavaroiden ostohinnan olla vähennyskelpoinen, jotka verovelvollinen käyttää verotuksen piiriin kuuluvassa liiketoiminnassaan. Suomessa ostovähennysoikeus rajoittuu lain 17 §:n mukaan kuitenkin vain niihin tavaroihin, jotka verovelvollinen on hankkinut käytettäväksi myyntitarkoitukseen. Myyntitarkoituksen määritelmä sisältyy lain 14 §:ään. Tätä määritelmää täydennettäisiin siten, että yrityksille myyntitarkoitukseen tuleviksi tavaroiksi katsottaisiin myös polttoaineena käytetyt tavarat. Polttoaineella tarkoitetaan niin koneiden ja laitteiden käynnissäpitämiseen kuin esimerkiksi lämpöenergian tuottamiseen käytettäviä energiahyödykkeitä. Myyntitarkoitukseen hankittuja tavaroita olisivat myös

sähkö, lämpöenergia, vesihöyry, kaupunkikaasu ja muut sellaiset energiahyödykkeet. Myyntitaroituksen edellytyksenä on se, että verovelvollinen yritys on hankkinut ne liikevaihtoverolaissa tarkoitettua liiketoimintaansa varten. Yrityksen työsuhdeasuntojen ja muiden pysyvien asuntojen lämmitys ja valaistus ei tässä kuitenkaan olisi liikevaihtoverolaissa tarkoitettua liiketoimintaa.

Koneiden ja laitteiden käynnissäpitämiseen käytettäviä moottoribensiiniä ja dieselöljyä ei neutraliteettisyyden vuoksi katsottaisi ensikäyttötavaroiksi.

18 §. Pääsääntö liikevaihtoverotuksessa on, että vain verovelvolliselta verollisina tapahtuneet ostot ovat vähennyskelpoisia. Polttoturvet ja siihen rinnastettavat hyödykkeet sekä eräin edellytysin polttohake ja teollisuuden jäteaineet asetettaisiin tässä suhteessa poikkeusasemaan. Asiaa säädetäisiin pykälän 1 momentin sisällöltään uudessa d kohdassa, jolloin nykyisestä d kohdasta tulisi uusi e kohta. Säännöksessä edellytetyllä tavalla energiaa joko itselleen tai edelleen myyntiä varten tuottava verovelvollinen yritys saisi myyntinsä verotusarvoa laskiessaan vähentää polttoturpeen ja polttoaineena yleisesti käytettävän turvejalosteen sekä polttohakkeen ja -puupuristeen sekä polttoaineena yleisesti käytettävän teollisuuden jäteaineen verottoman ostohinnan tai tavarankäypää ostohintaa vastaavan arvon, mikä merkitsisi liikevaihtoverojärjestelmän avulla jaettavaa tukea näitä polttoaineita käyttäville verovelvollisille yrityksille. Ostovähennysoikeutta ei olisi yrityksellä, joka ostaa mainittuja tavaroita edelleen myytäväksi tai muuhun kuin polttotaroitukseen käytettäväksi.

18 a §. Maakaasun maahantuoajalla olisi oikeus myyntinsä verotusarvoa laskettaessa vähentää sen veroton ostohinta. Vähennysoikeus merkitsee liikevaihtoverojärjestelmän avulla jaettavaa tukea maahantuoajalle ja maakaasua käyttäville verovelvollisille.

Voimaantulosäännös. Ehdotettua verotusmenettelyä sovellettaisiin tavarihin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta tämän lain voimaantulon jälkeen. Voimaantulosäännöksellä lisäksi kumotaan sähköverosta annettu laki.

Maakaasua koskevat 3 a ja 18 a § olisivat voimassa vuoden 1991 loppuun.

1.2. Laki eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolaikiin

3 §. Pykälän teollisuusrakennuksena pidettävien rakennusten luettelosta ehdotetaan poistettavaksi voima-asema. Lisäksi pykälä ehdotetaan muutettavaksi sellaiseksi, että vain muiden tavaroiden kuin sähkön, lämpöenergian, kaupunkikaasun ja muun niihin verrattavan energiahyödykkeen valmistuksessa käytettävän uuden teollisuusrakennuksen ostohinta olisi vähennyskelpoinen. Tällaisia vähennyskelpoisia rakennuksia olisivat siten edelleen rakennukset, jotka ovat tarpeen kumottaviksi ehdotetussa liikevaihtoverolain 3 §:n 1 momentin f kohdassa mainittujen verottomien tavaroiden valmistuksessa kuten esimerkiksi öljynjalostamojen sekä teollisuus- ja muita sellaisia kaasuja valmistavien yritysten tehdasrakennukset.

4 §. Yhdenmukaisesti 3 §:n kanssa pykälä ehdotetaan muutettavaksi sellaiseksi, etteivät sähkön, lämpöenergian, kaupunkikaasun ja muun niihin verrattavan energiahyödykkeen valmistustoimintaa varten hankitut koneet, laitteet ja työkalut olisi vähennyskelpoisia. Vähennyskelpoisia eivät näin ollen olisi myöskään niiden hankinnan yhteydessä suoritettavien verollisten asennustöiden ostohinnat. Samoin vähennyskelpoisia eivät olisi koneiden, laitteiden ja työkalujen osien eikä myöskään niiden asennustöiden ostohinnat. Vähennyskelpoisia koneita ja laitteita olisivat siten edelleen muun muassa edellä mainittujen öljynjalostamojen ja muiden yritysten kone- ja laiteinvestoinnit.

Voimaantulosäännös. Tämän lain voimaantullessa rakenteilla saattaa olla voima-asemarakennuksia. Niiden rakentamisesta aiheutuvien menojen 75 prosentin vähennysoikeus ehdotetaan lakkaamaan tämän lain voimaantullessa.

1.3. Laki energiainvestointien liikevaihtoverovähennyksistä

1 §. Lain 1 §:ssä todettaisiin lain sisältävän energiainvestointien liikevaihtoverokohtelua koskevat säännökset.

2 §. Pykälässä olisi lain soveltamisalaa koskevat säännökset. Verovelvollinen saisi 1 momentin mukaan liikevaihtoverotuksessa myyntinsä verotusarvoa laskettaessa vähentää 75 prosenttia liikevaihtoverolaissa tarkoitettua liiketoiminnassaan

käyttämiensä uusien rakennusinvestointien ostohinnoista:

- 1) kaukolämpöinvestoinnit;
- 2) yksinomaan höyryn tuotantoon käytettävä teollisuuden kattilalaitos;
- 3) sähköä ja lämpöenergiaa tuottava kaukolämpövoimalaitos tai teollisuuden voimalaitos, esimerkiksi vastapainesähköä tuottavalla yksiköllä varustettu kattilalaitos, jossa tuotettavan kaukolämpönä tai tavarain valmistustoiminnassa hyödynnettävän lämpöenergian määrä ei ole tuotettavan sähkön määrään verrattuna vähäinen;
- 4) pääasiallisesti kotimaisella polttoaineella käytettäväksi tarkoitettu muu sähköä tuottava voimalaitos; sekä

5) rakennus tai pysyvä rakennelma, jota käytetään edellä mainittujen investointien liitännäisinvestointina ja joka on rakennettu liittyen edellä mainittujen rakennuksien tai pysyvien rakennelmien rakennustyöhön. Vähennyskelpoisia siten olisivat myös mainittuihin uudisrakennusinvestointeihin välittömästi kuuluvien liitännäisinvestointien ostohinnat mukaan lukien kuljettimet ja muut sellaiset itsenäiset pysyvät rakennelmat.

Lain määritelmä pääasiallisesti lämpöenergian eli käytännössä yleensä vesihöyryn valmistuksessa käytettävä teollisuuden kattilalaitos ei tarkoittaisi teollisuuden sellaisia kattiloita, joiden pääasiallinen käyttötarkoitus on muu kuin energian tuottaminen. Esimerkiksi soodakattilalaitoksen pääasiallinen käyttötarkoitus on muu kuin energian tuotanto. Sen vähennysoikeus määräytyisi eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain säännösten mukaan.

Vähennysoikeus olisi 2 momentin mukaan niistä rakennustöiden ja materiaalien ostohinnoista, jotka on hankittu sitä varten, että vanha muu rakennus muutetaan edellä tarkoitetuksi laitokseksi tai voimalaksi.

Lain 2 §:n 3 momentti sisältäisi säännökset edellä mainittujen laitojen ja voimaloiden koneiden 80 prosentin vähennysoikeudesta. Vähennyskelpoisia ostoja olisivat uusiin rakennusinvestointeihin kuuluvat koneet ja laitteet. Korjaus, uusinta-, vuosihuolto- ja muuhun sellaiseen tarkoitukseen hankittujen koneiden ja laitteiden ostohintaa ei saisi vähentää.

Vähennyskelpoisia olisivat kuitenkin ne koneet ja laitteet, jotka hankitaan kun vanha rakennus muutetaan 1 momentissa tarkoitetuksi laitokseksi tai voimalaitokseksi.

3 §. Vähennysoikeuden edellytyksenä olisi lainkohdassa lueteltujen, verotuksellisesti ongel-

mallisten investointien osalta, että verovelvollinen esittää kauppa- ja teollisuusministeriön lausunnon siitä, onko investointihanke sellainen jota tässä laissa tarkoitetaan.

4 §. Pykälä sisältäisi uutena liikevaihtoverotuksellisenä seikkana säännökset lähinnä sitä varten, että laitos tai voimala muutettaisiin sen hankinnan jälkeen sellaiseksi, ettei sen ostohintaa olisi saanut vähentää. Jos muutos on tehty ennen kuin on kulunut kolme vuotta hankinnasta huojennukset olisi suoritettava takaisin.

5 §. Vähennysmenettelyssä noudatettaisiin soveltuvin osin sitä mitä liikevaihtoverolaissa ja eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetussa laissa on säädetty.

Investointeja soveltuvin osin koskisivat myös eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain 2 §:n säännökset. Rakennus on siten rakennettava itse tai hankittava rakennustyön suorittajalta taikka rakennuttajalta. Sanotussa pykälässä on määritelty myös rakennuksen ostohinnan käsite.

6 §. Pykälä sisältäisi voimaantulo- ja voimassaoloaikaa koskevan säännöksen. Laki olisi voimassa vuoden 1995 loppuun ja sitä sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen aloitettuihin investointeihin. Oikeus vähennysten tekemiseen lakkaisi lain voimassaoloajan päättyessä.

1.4. Laki polttoaineverosta annetun lain muuttamisesta

2 §. Lain 2 §:n 3 kohdasta on poistettu tarpeettomana normaalikuutiometrin määritelmä. Pykälään on sisällytetty kohdaksi 4 uusi lyijyttömän moottoribensiinin määritelmä. Lyijyttömän moottoribensiininä pidettäisiin sellaista bensiiniä, jossa olisi lyijyä enintään 0,013 grammaa/litra + 15°C lämpötilassa. Lyijypitoisuus todettaisiin silloin kun tavara luovutetaan valmistuspaikalta tai varastossapitäjän varastossa.

4 §. Pykälän 1 momentin mukaan polttoaineverollisia tuotteita olisivat ainoastaan moottoribensiini ja dieselöljy. Polttoaineveron määrät on laskettu siten, että ne vastaavat ennen vuoden 1986 huhtikuussa voimassa olleisiin hintoihin sisällyntä polttoaineveroa vähennettynä liikevaihtoveroa vastaavalla määrällä. Lyijyttömän bensiinin veroa on ehdotettu alennettavaksi 10 pennillä litralta.

Nykyiseen 3 momenttiin sisältyvästä ns. ran-

nikkokuljetuskorvauksesta ehdotetaan luovuttavaksi sen vähäisen merkityksen vuoksi.

6 §. Verottomuussäännökset sisältyvät nykyiseen 6 §:ään. Pykälästä on poistettu tarpeettomana kohta 6, jolloin nykyisistä kohdista 7 ja 8 tulee uudet kohdat 6 ja 7. Kohta 8 kumotaan. Kohtaan 6 on lisätty teollisessa tuotannossa polttoaineena käytettävä moottoribensiini. Nykyisen lain 7 §:n 1 momentin mukaan tällaisen bensiinin vero on alennettu samaksi kuin kevyestä polttoöljystä suoritettava polttoainevero. Koska kevyestä polttoöljystä ei kannettaisi polttoaineve-ro, ei sitä olisi perusteltua kantaa teollisessa tuotannossa käytettävästä moottoribensiinistä-kään. Teollisessa tuotannossa käytettävän moottoribensiinin verotusta koskeva 7 §:n 1 momentti kumottaisiin edellä mainitun 6 §:ään tehtävän lisäyksen johdosta.

2. Voimaantulo

Esitykset liittyvät vuoden 1986 lisämenoarvioesitykseen ja ne on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.1986.

Liikevaihtoverolain säännöksiä sovellettaisiin energiahyödykkeisiin, milloin myyty tavara on

toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Jos verovelvollisella on tämän lain voimaantullessa hallussaan sellaista myyntitarkoitukseen käytettävää tulevaa polttoainetta, josta on jo suoritettu valmisteveroa, voisi verovelvollinen kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi vähentää valmisteveroa kertaantumisen estävän määrän suoritettavasta liikevaihtoverosta. Voimaantulosäännöksellä oikeutettaisiin vielä kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi verovelvollinen poistamaan ostohintaan sisältyvä liikevaihtovero ennen tämän lain voimaantuloa hankitun kivihiilen ja siihen rinnastettavien hyödykkeiden sekä ydinvoima-aine-elementtien osalta.

3. Säättämisjärjestys

Lakiehdotukset olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa uutta tai lisättyä veroa koskevassa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

liikevaihtoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 5 päivänä joulukuuta 1963 annetun liikevaihtoverolain (532/63) 3 §:n 1 momentin f kohta, sellaisena kuin se on 28 päivänä joulukuuta 1984 annetussa laissa (967/84),

muutetaan 2 §:n 1 ja 2 momentti, 3 §:n 1 momentin b kohta, 9 §:n 2 momentti, 14 § ja 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentin b kohta 25 päivänä marraskuuta 1977 annetussa laissa (841/77), 14 § osittain muutettuna 7 päivänä kesäkuuta 1978 annetulla lailla (418/78) ja 10 päivänä heinäkuuta 1979 annetulla lailla (613/79) ja 18 §:n 1 momentti osittain muutettuna 9 päivänä heinäkuuta 1976 annetulla lailla (608/76) ja 16 päivänä helmikuuta 1979 annetulla lailla (176/79) sekä

lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 3 a ja 18 a § seuraavasti:

2 §

Tavaralla tässä laissa tarkoitetaan myös sähköä, lämpöenergiaa, kaupunkikaasua ja muuta niihin verrattavaa energiahyödykettä.

Maa-alue, sillä oleva rakennus ja muu pysyvä rakennelma ainesosineen, vesi ja asiakirja, joka on tietyn oikeuden todisteena, eivät ole tässä laissa tarkoitettuja tavaroita.

3 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden myynti ja maahantuonti:

b) pyöreä puutavara, myös kyllästettynä tai lahosuojattuna, halot, pilkkeet, polttohake ja -puupuristeet, polttoturvet, polttoaineena yleisesti käytettävät turvejalosteet ja teollisuuden jätteaineet, jäteliipeä eli polttoliemi, poronjäkäleä sekä

kotimaan lentoliikennettä säännöllisin vuoroin harjoittavan lentoyhtiön sekä puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen lentotoiminnassa käytettävät poltto- ja voiteluaineet sekä raa'at maaöljyt ja bitumisista kivennäisistä saadut raa'at öljyt;

3 a §

Verotonta on maakaasun maahantuonti.

9 §

Kunta, maakunta ja kuntainliitto eivät ole verovelvollisia omistamassaan yrityksessä valmistetuista yhdyskunnan omaan käyttöön otetuista tavaroista. Lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yhdyskunnan omaan käyttöön otettujen energiahyödykkeiden osalta ne kuitenkin ovat verovelvollisia.

14 §

Verovelvollisen katsotaan hankkivan tavarahan käytettäväksi myyntitarkoitukseen, kun tavara tulee liiketoiminnan muodossa myytäväksi tai vuokrattavaksi joko sellaisenaan tai muuhun tavaraan sisältyvänä taikka välittömästi ensikäytössä kulutettavaksi myytävän tai vuokrattavan tavarahan valmistuksessa tai 1 §:n 3 momentissa mainituissa työsuorituksissa. Myyntitarkoitukseen käytettäväksi hankituiksi katsotaan myös sellaiset ulkomailla tapahtuvan rakennuksen tai muun pysyvän rakennelman rakennustyön yhteydessä käytettävät rakennusaineet ja -tarvikkeet, jotka rakennustyön suorittaja vie maasta niitä tällää käyttämättä. Myyntitarkoitukseen käytettäväksi hankituiksi katsotaan niin ikään tässä laissa tarkoitettua liiketoimintaa varten hankitut sähkö, lämpöenergia, kaupunkikaasu ja muut niihin verrattavat energiahyödykkeet sekä polttoaineet. Myyntitarkoitukseen käytettäväksi hankituiksi ei kuitenkaan katsota rakennuksia ja niissä olevia huonetiloja, jotka on tarkoitettu käytettäväksi verovelvollisen tai hänen henkilökuntansa pysyvinä asuntoina, varten hankittua sähköä, lämpöenergiaa, kaupunkikaasua ja muuta niihin verrattavaa energiahyödykettä sekä polttoainetta.

Välittömästi ensikäytössä kulutettaviksi tavaroiksi ei kuitenkaan katsota koneiden ja laitteiden käynnissä tai kunnossapitämiseen käytettäviä muuta moottoribensiiniä kuin lentobensiiniä, dieselöljyä, voitelu- ja muita sellaisia aineita eikä myöskään työkaluja, koneita ja laitteita sekä niiden osia samoin kuin muita tällaisia tavaroita.

Välittömästi ensikäytössä kulutettaviksi tavaroiksi katsotaan kuitenkin muotit, mallit, painolaatat, puristin- ja kuivaushuovat sekä viirat.

18 §

Myynnin verotusarvoa laskettaessa verovelvollinen saa vähentää:

a) alkutuottajalta hankkimansa tai itse maahantuomansa, 4 §:n 1 momentissa mainitun tavarahan ostohinnan taikka, milloin hän on alkutuotannostaan myynyt sanotunlaista tavaraa 4 §:n 4 momentissa tarkoitettussa liiketoimipaikassaan, tavarahan käypää ostohintaa vastaavan arvon;

b) alkutuottajalta hankkimansa tai itse maahantuomansa teuraseläimeksi sellaisenaan sen omistajan liiketoiminnassa teurastettavaksi käytettävän 3 §:n 1 momentin d kohdassa tarkoitettua eläimen ostohinnan, jolla, jos osto tapahtuu alkutuottajalta, tarkoitetaan hintaa alkutuotantopaikalla;

c) alkuperäiseltä valmistajalta hankkimansa tai itse maahantuomansa 4 §:n 2 momentissa mainitun tavarahan ostohinnan;

d) hankkimansa tai itse maahantuomansa lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua tavarahan valmistuksessa tai muutoin polttoaineena itse käyttämänsä lain 3 §:n 1 momentin b kohdassa mainitun polttoturpeen ja polttoaineena yleisesti käytettävien turvejalosteiden ostohinnan tai, jos verovelvollinen on niiden alkutuottaja, tavarahan käypää ostohintaa vastaavan arvon, sekä hankkimansa tai itse maahantuomansa pääasiallisesti kaukolämmön tuotannossa itse käyttämänsä polttohakeen, -puupuristeen ja polttoaineena yleisesti käytettävien teollisuuden jätteen ostohinnan tai, jos verovelvollinen on niiden alkutuottaja, tavarahan käypää ostohintaa vastaavan arvon; sekä

milloin verovelvollisena on apteekkiliikkeen harjoittaja,

e) apteekkitavaratehtaalta tai -kaupalta taikka apteekkiliikkeeltä hankkimansa tai itse maahantuomansa apteekkitavarahan ostohinnan.

18 a §

Myynnin verotusarvoa laskettaessa verovelvollinen saa vähentää maahantuomansa maakaasun ostohinnan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1986, ja sen 3 a ja 18 a § ovat voimassa vuoden 1991 loppuun. Tätä lakia sovelletaan,

milloin myyty tavara on toimitettu taikka tavara on luovutettu tullivalvonnasta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Verovelvollinen saa myynnin verotusarvoa laskettaessa vähentää lain voimaantulohetkellä hallussaan olevan myyntitarkoitukseen käytettävän, verovelvolliselta verollisena hankitun tai verollisena itse maahantuodun kivihiilen, brikettien ja muiden kivihiilestä valmistettujen kiinteiden polttoaineiden, ruskohiilen, ruskohiilibrikettien ja kivihiilestä tai ruskohiilestä valmistetun koksen sekä käyttöön ottamattomien ydinvoima-ainementtien ostohinnan. Tämä vähennys saadaan aikaisintaan tehdä laskettaessa myynnin verotusarvoa siltä kalenterikuukaudelta, jona tämä laki tulee voimaan.

Verovelvollinen saa soveltuvin osin liikevaihtoverolain 17 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti tämän lain voimaantulokuukaudelta laskettavaa liikevaihtoveroa suoritettaessa vähentää suoritettavasta määrästä, tai takaisinmaksun ennakkoa haettaessa lisätä takaisinmaksun ennakon määrään tämän lain voimaantullessa hallussaan olevista myyntitarkoitukseen tulevista polttoaineista seuraavat määrät:

- 1) muusta moottoribensiinistä kuin lentobensiinistä 49,33 penniä litralta;
- 2) lentobensiinistä 8,11 penniä litralta;
- 3) moottoripetrolista 5,93 penniä litralta;
- 4) lentopetrolista 3,95 penniä litralta;
- 5) valopetrolista 6,47 penniä litralta;
- 6) dieselöljystä 34,99 penniä litralta;
- 7) kevyestä polttoöljystä 18,33 penniä litralta;
- 8) raskaasta polttoöljystä 8,66 penniä kilolta;
- 9) maakaasusta 1,52 penniä normaalikuutiometriltä; sekä
- 10) kaupunkikaasusta sekä propaanista, butaanista ja muista tullitariffin nimikkeeseen 27.11 kuuluvista maaöljykaasuista sekä kaasumaisista hiilivedyistä 2,94 penniä kilolta.

Verovelvollisen on vähennyksen tekemistä varten laadittava inventointiluettelo hallussaan olevista edellä mainituista tavaroista ja niiden määristä. Inventointiluettelo on inventoinnin suorittajan ja verovelvollisen allekirjoitettava. Luettelo on säilytettävä liikevaihtoveroviranomaisen toimittamaa tarkastusta varten.

Tällä lailla kumotaan sähköverosta 29 päivänä heinäkuuta 1976 annettu laki (652/76) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2.

Laki

eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain (848/80) 3 §:n 1 momentti ja 4 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä on 3 §:n 1 momentti 13 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (946/85), näin kuuluviksi:

3 §

Teollisuusrakennuksena pidetään rakennusta tai pysyvää rakennelmaa, jota käytetään tehtaan, työpajana tai tällaiseen toimintaan välittömästi liittyvänä käyttö-, tutkimus- tai kehittämislaboratoriona taikka varastona sekä sanotunlaisen rakennuksen tai rakennelmaan liittyviä ja siinä harjoitettua toimintaa pääasiallisesti palve-

levia toimisto-, sosiaali- tai muita sellaisia tiloja. Teollisuusrakennuksena ei kuitenkaan pidetä edellä mainittuja rakennuksia tai pysyviä rakennelmia, silloin kun niitä käytetään sähkön, lämpöenergian, kaupunkikaasun ja muun niihin verrattavan energiahyödykkeen tuotannossa.

4 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina koneina ja laitteina ja työkaluina ei pidetä sähkön, lämpö-energian, kaupunkikaasun ja muun niihin verrattavan energiahyödykkeen valmistustoiminnassa käytettäviä tavaroita eikä henkilö-, paketti- ja kuorma-autoja.

3.

Laki

energiainvestointien liikevaihtoverovähennyksistä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Liikevaihtoverotuksessa vähennetään myynnin verotusarvoa laskettaessa eräistä energiainvestointeista aiheutuvat menot tässä laissa säädettyllä tavalla.

2 §

Verovelvollinen saa vähentää 75 prosenttia liikevaihtoverolaissa tarkoitettua liiketoiminnassa käyttämiensä seuraavien uusien rakennuksien tai pysyvien rakennelmien (*rakennusinvestointi*) ostohinnoista:

1) kaukolämpökeskus, muu pääasiallisesti kaukolämmön tuotantoon tarkoitettu laitos, kaukolämmön lämpövarasto tai kaukolämmön siirto- ja jakeluverkosto;

2) yksinomaan lämpöenergian tuotantoon käytettävä teollisuuden kattilalaitos;

3) sähköä ja lämpöenergiaa tuottava kaukolämpövoimalaitos tai teollisuuden voimalaitos, jossa tuotettavan kaukolämpönä tai tavarantoiminnassa hyödynnettävän lämpöenergian määrä ei ole tuotettavan sähkön määrään verrattuna vähäinen;

4) pääasiallisesti liikevaihtoverolain 3 §:n 1 momentin b kohdassa tarkoitettua polttoaineella käytettäväksi tarkoitettu muu sähköä tuottava voimalaitos; sekä

5) rakennus tai pysyvä rakennelma, jota käytetään edellä mainituissa rakennuksissa tai pysyvässä rakennelmissa harjoitettuun toimintaan välittömästi liittyvänä varastona, toimisto- tai sosiaalitalana tahi muuhun niiden toimintaan välittömästi liittyvään tarkoitukseen ja joka on raken-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Jos voima-asema valmistuu vasta tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen ei sen ostohinnasta saa vähentää sitä osaa, joka sen mukaan mitä liikevaihtoverosta on säädetty, tulisi vähennettäväksi myynnin verotusarvoa viimeksi mainitun päivän jälkeiseltä ajalta laskettaessa.

nettu edellä mainittujen rakennuksien tai pysyvien rakennelmien rakennustyön yhteydessä.

Rakennusinvestointien ostohinnalla tarkoitetaan tässä laissa myös niitä ostohintoja, jotka aiheutuvat muun kuin edellä 1 momentissa tarkoitettujen rakennuksen tai pysyvän rakennelman muuttamisesta sellaiseksi kuin siinä on säädetty.

Verovelvollinen saa niin ikään vähentää 80 prosenttia niiden välittömästi edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa rakennuksissa ja pysyvissä rakennelmissa harjoitetussa tavarantoiminnassa käytettävien koneiden ja laitteiden samoin kuin niiden hankinnan yhteydessä suoritettavien verollisten asennustöiden ostohinnoista, jotka liittyvät rakennusinvestointiin sitä käytönotettaessa (*kone- ja laiteinvestointi*).

3 §

Ostohinta lasketaan ja vähennetään eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetussa laissa (848/80) säädettyllä tavalla.

Edellä 2 §:n 1 momentin 3—4 kohdassa tarkoitettujen rakennusinvestointien sekä siihen kuuluvan 5 kohdassa tarkoitettujen rakennuksen tai pysyvän rakennelman samoin kuin niihin kuuluvien kone- ja laiteinvestointien vähennysoikeuden edellytyksenä on se, että verovelvollinen esittää liikevaihtoverotoimistolle kauppa- ja teollisuusministeriön lausunnon siitä, onko investointi sellainen, jota 2 §:ssä tarkoitetaan.

Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa liikevaihtoverotoimiston tai verovelvollisen pyynnöstä

lausunnon myös siitä, onko investoinnin käyttö-tarkoitus muuttunut.

Verovelvollisen on säilytettävä pyynnöstään saamansa lausunto niin kuin kirjanpitoaineistosta on säädetty.

4 §

Jos rakennusinvestointi, jonka osalta on voitu tehdä tässä laissa tarkoitettu vähennys, ennen kuin on kulunut kolme vuotta sen käyttöönottamisesta otetaan muuhun kuin 2 §:ssä tai eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetussa laissa tarkoitettuun vähennykseen oikeuttavaan käyttöön, on sen muuhun käyttöön ottaneen suoritettava veroa vähennyksen määrästä.

Verovelvollisen, joka ottaa koneen tai laitteen, jonka osalta on voitu tehdä tässä laissa tarkoitettu vähennys, ennen 1 momentissa säädetyn ajan päättymistä muuhun kuin 2 §:ssä tai eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetussa laissa tarkoitettuun vähennykseen oikeuttavaan käyttöön, luetava 80 prosenttia kone- ja laiteinvestoinnin ostohinnasta myynnin verotusarvoon. Jos verovelvollinen myy edellä mainitun koneen tai laitteen tai lopettaa vähennykseen oikeuttavan valmistustoiminnan harjoittamisen, on lisäksi voimassa mitä eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain 4 §:n 3 momentissa on säädetty.

5 §

Tämän lain mukaisesta vähennyksen tekemisestä muutoin on soveltuvin osin voimassa, mitä liikevaihtoverosta on säädetty.

6 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 ja se on voimassa vuoden 1995 loppuun.

Tätä lakia sovelletaan niihin rakennusinvestointeihin, joiden rakentamiseen on ryhdytty tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, kuitenkin viimeistään vuoden 1995 aikana. Jos rakennusinvestointi valmistuu myöhemmin kuin 31 päivänä joulukuuta 1995, sen tämän lain mukaisesti vähennettävästä ostohinnasta ei saa vähentää sitä osaa, joka sen mukaan mitä liikevaihtoverosta on säädetty, tulisi vähennettäväksi myynnin verotusarvoa viimeksi mainitun päivän jälkeiseltä ajalta laskettaessa.

Tätä lakia sovelletaan niihin edellä 1 momentissa tarkoitettuihin rakennusinvestointeihin kuuluihin koneisiin ja laitteisiin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta vähennyksen tekemiseen oikeutetulle verovelvolliselle tai jotka tämä on ottanut käytettäväksi muuhun kuin myyntitarkoitukseen tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, kuitenkin viimeistään vuoden 1995 aikana, sekä niihin edellä mainittuihin koneisiin ja laitteisiin kohdistuviin työsuorituksiin, jotka on aloitettu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, kuitenkin viimeistään vuoden 1995 aikana. Jos koneen tai laitteen toimittaminen tai työsuorituksen tekeminen on joulukuun 31 päivän 1995 päättyessä kesken, sovelletaan tätä lakia vain niihin tavaroihin, jotka on toimitettu asennuspaikalle, ennen viimeksi mainitun päivän päättymistä sekä työsuorituksen siihen osaan, joka on tapahtunut ennen mainitun päivän päättymistä.

4.

Laki**polttoaineverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan polttoaineverosta 17 päivänä joulukuuta 1982 annetun lain (948/82) 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 momentin kohta 8 sekä 7 §:n 1 momentti, ja

muutetaan 2 §:n kohta 3 ja 4, 4 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentin kohdat 6 ja 7, sellaisena kuin niistä on 4 § osittain muutettuna 29 päivänä marraskuuta 1985 ja 25 päivänä huhtikuuta 1986 annetuilla laeilla (894/85 ja 296/86), seuraavasti:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) moottoribensiinillä lentobensiiniä lukuun ottamatta polttomoottoreissa käytettäväksi soveltuvaa bensiiniä, jonka oktaaniluku on 75 RON tai enemmän määriteltynä ASTM D 2699 -menetelmällä; sekä

4) lyijyttömällä moottoribensiinillä edellä 3 kohdassa tarkoitettua tuotetta, joka sisältää lyijyä enintään 0,013 grammaa/litra 15 Celsiusasteen lämpötilassa.

*Veron määräämisen perusteet***4 §**

Polttoaineveroa on suoritettava:

1) lyijyttömästä moottoribensiinistä 84,89 penniä litralta;

2) muusta kuin lyijyttömästä moottoribensiinistä 96,89 penniä litralta; sekä

3) dieselöljystä 55,21 penniä litralta.

6 §

Verotonta on:

6) valtioneuvoston määräämillä ehdoilla polttoaine, joka käytetään teollisessa tuotannossa poltto-, raaka- tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavarain valmistuksessa; sekä

7) tullihallituksen määräämillä ehdoilla polttoaine, joka luovutetaan ulkomaanliikenteessä olevan aluksen, ilma-aluksen tai kulkuneuvon tahi Suomen aluevesien ulkopuolella pyyntiä harjoittavan kalastusaluksen polttoaineeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 198 _____.

Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Esko Ollila*

1.

Laki

liikevaihtoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 5 päivänä joulukuuta 1963 annetun liikevaihtoverolain (532/63) 3 §:n 1 momentin f kohta, sellaisena kuin se on 28 päivänä joulukuuta 1984 annetussa laissa (967/84),

muutetaan 2 §:n 1 ja 2 momentti, 3 §:n 1 momentin b kohta, 9 §:n 2 momentti, 14 § ja 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentin b kohta 25 päivänä marraskuuta 1977 annetussa laissa (841/77), 14 § osittain muutettuna 7 päivänä kesäkuuta 1978 annetulla lailla (418/78) ja 10 päivänä heinäkuuta 1979 annetulla lailla (613/79) ja 18 §:n 1 momentti osittain muutettuna 9 päivänä heinäkuuta 1976 annetulla lailla (608/76) ja 16 päivänä helmikuuta 1979 annetulla lailla (176/79) sekä

lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 3 a ja 18 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Vesi, vesihöyry, sähkö ja jakeluputkistosta myytävä valokaasu sekä asiakirja, joka on tietyn oikeuden todisteena, eivät ole tässä laissa tarkoitettuja tavaroita.

Maa-alue, sillä oleva rakennus ja muu pysyvä rakennelma ainesosineen, ei myöskään ole tavara.

2 §

Tavaralla tässä laissa tarkoitetaan myös sähköä, lämpöenergiaa, kaupunkikaasua ja muuta niihin verrattavaa energiähyödykettä.

Maa-alue, sillä oleva rakennus ja muu pysyvä rakennelma ainesosineen, *vesi ja asiakirja, joka on tietyn oikeuden todisteena, eivät ole tässä laissa tarkoitettuja tavaroita.*

3 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden myynti ja maahantuonti:

b) pyöreä puutavara, myös kyllästettynä tai lahosuojattuna, halot, pilkkeet, polttohake ja -puupuristeet, polttoturve ja turvebrikit, polttoaineena käytettävät teollisuuden jäteaineet, jäteliipe eli polttoliemi sekä poronjäkäleä;

b) pyöreä puutavara, myös kyllästettynä tai lahosuojattuna, halot, pilkkeet, polttohake ja -puupuristeet, polttoturve, *polttoaineena yleisesti käytettävät turvejalosteet ja teollisuuden jäteaineet, jäteliipe eli polttoliemi, poronjäkäleä sekä kotimaan lentoliikennettä säännöllisin vuoroin harjoittavan lentoyhtiön sekä puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen lentotoiminnassa käytettävät poltto- ja voiteluaineet sekä raa'at maaöljyt ja bitumisista kivennäisistä saadut raa'at öljyt;*

f) *turpeesta valmistettu koksi ja puolikoksi, raa'at maaöljyt ja bitumisista kivennäisistä saadut raa'at öljyt, moottoribensiini, lentobensiini, moottoripetroli, lentopetroli, valopetroli, diesel-*

(3 §:n 1 mom. f kohta kumotaan)

Voimassa oleva laki

*öljy, kevyt ja raskas polttoöljy samoin kuin maa-
kaasu sekä propaani, butaani ja muut tullitariffin
nimikkeeseen 27.11. kuuluvat maaöljykaasut ja
kaasumaiset hiilivedyt, ei kuitenkaan silloin, kun
niiden myynti tai maahantuonti tapahtuu alle
kolmen litran vetoisissa vähittäismyyntipakkauk-
sissa.*

Ehdotus

3 a §

Verotonta on maakaasun maahantuonti.

9 §

Kunta, maakunta ja kuntainliitto eivät ole verovelvollisia omistamassaan yrityksessä valmistetuista yhdyskunnan omaan käyttöön otetuista tavaroista.

Kunta, maakunta ja kuntainliitto eivät ole verovelvollisia omistamassaan yrityksessä valmistetuista yhdyskunnan omaan käyttöön otetuista tavaroista. *Lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yhdyskunnan omaan käyttöön otettujen energiahyödykkeiden osalta ne kuitenkin ovat verovelvollisia.*

14 §

Verovelvollisen katsotaan hankkivan tavarankäytettäväksi myyntitarkoitukseen, kun tavara tulee liiketoiminnan muodossa myytäväksi tai vuokrattavaksi joko sellaisenaan tahi muuhun tavaraan sisältyvänä taikka välittömästi ensikäytössä kulutettavaksi myytävän tai vuokrattavan tavarankäytettäväksi valmistuksessa tahi 1 §:n 3 momentissa mainituissa työsuorituksissa. Myyntitarkoitukseen käytettäväksi hankituiksi katsotaan myös sellaiset ulkomailla tapahtuvan rakennuksen tai muun pysyvän rakennelman rakennustyön yhteydessä käytettävät rakennusaineet ja -tarvikkeet, jotka rakennustyön suorittaja vie maasta niitä täällä käyttämättä.

Välittömästi ensikäytössä kulutettaviksi tavaroiksi ei kuitenkaan katsota koneiden ja laitteiden käynnissä tai kunnossapitämiseen käytettäviä *poltto-*, voitelu- ja muita sellaisia aineita eikä

14 §

Verovelvollisen katsotaan hankkivan tavarankäytettäväksi myyntitarkoitukseen, kun tavara tulee liiketoiminnan muodossa myytäväksi tai vuokrattavaksi joko sellaisenaan tahi muuhun tavaraan sisältyvänä taikka välittömästi ensikäytössä kulutettavaksi myytävän tai vuokrattavan tavarankäytettäväksi valmistuksessa tahi 1 §:n 3 momentissa mainituissa työsuorituksissa. Myyntitarkoitukseen käytettäväksi hankituiksi katsotaan myös sellaiset ulkomailla tapahtuvan rakennuksen tai muun pysyvän rakennelman rakennustyön yhteydessä käytettävät rakennusaineet ja -tarvikkeet, jotka rakennustyön suorittaja vie maasta niitä täällä käyttämättä. Myyntitarkoitukseen *käytettäväksi hankituiksi katsotaan niin ikään tässä laissa tarkoitettua liiketoimintaa varten hankitut sähkö, lämpöenergia, kaupunkikaasu ja muut niihin verrattavat energiahyödykkeet sekä polttoaineet. Myyntitarkoitukseen käytettäväksi hankituiksi ei kuitenkaan katsota rakennuksia ja niissä olevia huonetiloja, jotka on tarkoitettu käytettäväksi verovelvollisen tai hänen henkilökuntansa pysyvinä asuntoina, varten hankittua sähköä, lämpöenergiaa, kaupunkikaasua ja muuta niihin verrattavaa energiahyödykettä sekä polttoainetta.*

Välittömästi ensikäytössä kulutettaviksi tavaroiksi ei kuitenkaan katsota koneiden ja laitteiden käynnissä tai kunnossapitämiseen käytettäviä *muuta moottoribensiiniä kuin lentobensiiniä,*

Voimassa oleva laki

myöskään työkaluja, koneita ja laitteita sekä niiden osia samoin kuin muita tällaisia tavaroita. Välittömästi ensikäytössä kulutettaviksi tavaroiksi katsotaan kuitenkin muotit, mallit, painolaatat, puristin- ja kuivaushuovat sekä viirat.

18 §.

Myyntiin verotusarvoa laskettaessa verovelvollinen saa vähentää:

a) alkutuottajalta hankkimansa tai itse maahantuomansa, 4 §:n 1 momentissa mainitun tavarann ostohinnan taikka, milloin hän on alkutuotannostaan myynyt sanotunlaista tavaraa 4 §:n 4 momentissa tarkoitetussa liiketoimipaikassaan, tavarann käypää ostohintaa vastaavan arvon;

b) alkutuottajalta hankkimansa tai itse maahantuomansa teuraseläimeksi sellaisenaan sen omistajan liiketoiminnassa teurastettavaksi käytettävän 3 §:n 1 momentin d kohdassa tarkoitetun eläimen ostohinnan, jolla, jos osto tapahtuu alkutuottajalta, tarkoitetaan hintaa alkutuotantopaikalla;

c) alkuperäiseltä valmistajalta hankkimansa tai itse maahantuomansa 4 §:n 2 momentissa mainitun tavarann ostohinnan; *sekä*

milloin verovelvollisena on apteekkiliikkeen harjoittaja,

d) apteekkitavaratehtaalta tai -kaupalta taikka apteekkiliikkeeltä hankkimansa tai itse maahantuomansa apteekkitavarann ostohinnan.

Ehdotus

dieselöljyä voitelu- ja muita sellaisia aineita eikä myöskään työkaluja, koneita ja laitteita sekä niiden osia samoin kuin muita tällaisia tavaroita. Välittömästi ensikäytössä kulutettaviksi tavaroiksi katsotaan kuitenkin muotit, mallit, painolaatat, puristin- ja kuivaushuovat sekä viirat.

18 §

Myyntiin verotusarvoa laskettaessa verovelvollinen saa vähentää:

a) alkutuottajalta hankkimansa tai itse maahantuomansa, 4 §:n 1 momentissa mainitun tavarann ostohinnan taikka, milloin hän on alkutuotannostaan myynyt sanotunlaista tavaraa 4 §:n 4 momentissa tarkoitetussa liiketoimipaikassaan, tavarann käypää ostohintaa vastaavan arvon;

b) alkutuottajalta hankkimansa tai itse maahantuomansa teuraseläimeksi sellaisenaan sen omistajan liiketoiminnassa teurastettavaksi käytettävän 3 §:n 1 momentin d kohdassa tarkoitetun eläimen ostohinnan, jolla, jos osto tapahtuu alkutuottajalta, tarkoitetaan hintaa alkutuotantopaikalla;

c) alkuperäiseltä valmistajalta hankkimansa tai itse maahantuomansa 4 §:n 2 momentissa mainitun tavarann ostohinnan;

d) *hankkimansa tai itse maahantuomansa lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun tavarann valmistuksessa tai muutoin polttoaineena itse käyttämänsä lain 3 §:n 1 momentin b kohdassa mainitun polttoturpeen ja polttoaineena yleisesti käytettävien turvejalosteiden ostohinnan tai, jos verovelvollinen on niiden alkutuottaja, tavarann käypää ostohintaa vastaavan arvon, sekä hankkimansa tai itse maahantuomansa pääasiallisesti kaukolämmön tuotannossa itse käyttämänsä polttobakkeen, -puupuristeen ja polttoaineena yleisesti käytettävien teollisuuden jäteaineiden ostohinnan tai, jos verovelvollinen on niiden alkutuottaja, tavarann käypää ostohintaa vastaavan arvon; sekä*

milloin verovelvollisena on apteekkiliikkeen harjoittaja,

e) apteekkitavaratehtaalta tai -kaupalta taikka apteekkiliikkeeltä hankkimansa tai itse maahantuomansa apteekkitavarann ostohinnan.

18 a §

Myyntiin verotusarvoa laskettaessa verovelvollinen saa vähentää maahantuomansa maakaasun ostohinnan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 , ja sen 3 a ja 18 a § ovat voimassa vuoden 1991 loppuun. Tätä lakia sovelletaan, milloin myyty tavara on toimitettu taikka tavara on luovutettu tullivalvonnasta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Verovelvollinen saa myynnin verotusarvoa laskettaessa vähentää lain voimaantulohetkellä hallussaan olevan myyntitarkoitukseen käytettävän, verovelvolliselta verollisena hankitun tai verollisena itse maahantuodun kivihiilen, brikettien ja muiden kivihiilestä valmistettujen kiinteiden polttoaineiden, ruskohiilen, ruskohiilibrikettien ja kivihiilestä tai ruskohiilestä valmistetun koksen sekä käyttöön ottamattomien ydinvoima-aine-elementtien ostohinnan. Tämä vähennys saadaan aikaisintaan tehdä laskettaessa myynnin verotusarvoa siltä kalenterikuukaudelta, jona tämä laki tulee voimaan.

Verovelvollinen saa soveltuvien osin liikevaihtoverolain 17 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti tämän lain voimaantulokuukaudelta laskettavaa liikevaihtoveroa suoritettaessa vähentää suoritettavasta määrästä, tai takaisinmaksun ennakkoa haettaessa lisätä takaisinmaksun ennakon määrään tämän lain voimaantullessa hallussaan olevista myyntitarkoitukseen tulevista polttoaineista seuraavat määrät:

- 1) muusta moottoribensiinistä kuin lentobensiinistä 49,33 penniä litralta;
- 2) lentobensiinistä 8,11 penniä litralta;
- 3) moottoripetrolista 5,93 penniä litralta;
- 4) lentopetrolista 3,95 penniä litralta;
- 5) valopetrolista 6,47 penniä litralta;
- 6) dieselöljystä 34,99 penniä litralta;
- 7) kevyestä polttoöljystä 18,33 penniä litralta;
- 8) raskaasta polttoöljystä 8,66 penniä kilolta;
- 9) maakaasusta 1,52 penniä normaalikuutiometriltä; sekä

10) kaupunkikaasusta sekä propaanista, butaanista ja muista tullitariffin nimikkeeseen 27.11 kuuluvista maaöljykaasuista sekä kaasumaisista hiilivedyistä 2,94 penniä kilolta.

Verovelvollisen on vähennyksen tekemistä varten laadittava inventointiluettelo hallussaan olevista edellä mainituista tavaroista ja niiden määrästä. Inventointiluettelo on inventoinnin suorittajan ja verovelvollisen allekirjoitettava. Luettelo on säilytettävä liikevaihtoveroviranomaisen toimittamaa tarkastusta varten.

Tällä lailla kumotaan sähköverosta 29 päivänä heinäkuuta 1976 annettu laki (652/76) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2.

Laki

eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain (848/80) 3 §:n 1 momentti ja 4 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä on 3 §:n 1 momentti 13 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (946/85), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Teollisuusrakennuksena pidetään rakennusta tai pysyvää rakennelmaa, jota käytetään tehtaanä, työpajana, *voima-asemana* tai tällaiseen toimintaan välittömästi liittyvänä käyttö-, tutkimus- tai kehittämislaboratoriona taikka varastona sekä sanotunlaisen rakennukseen tai rakennelmaan liittyviä ja siinä harjoitettua toimintaa pääasiallisesti palvelevia toimisto-, sosiaali- tai muita sellaisia tiloja.

3 §

Teollisuusrakennuksena pidetään rakennusta tai pysyvää rakennelmaa, jota käytetään tehtaanä, työpajana tai tällaiseen toimintaan välittömästi liittyvänä käyttö-, tutkimus- tai kehittämislaboratoriona taikka varastona sekä sanotunlaisen rakennukseen tai rakennelmaan liittyviä ja siinä harjoitettua toimintaa pääasiallisesti palvelevia toimisto-, sosiaali- tai muita sellaisia tiloja. *Teollisuusrakennuksena ei kuitenkaan pidetä edellä mainittuja rakennuksia tai pysyviä rakennelmia, silloin kun niitä käytetään sähkön, lämpöenergian, kaupunkikaasun ja muun niihin verrattavan energiähyödykkeen tuotannossa.*

4 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina koneina tai laitteina ei pidetä henkilö-, paketti- ja kuorma-autoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina koneina ja laitteina ja työkaluina ei pidetä sähkön, lämpöenergian, kaupunkikaasun ja muun niihin verrattavan energiähyödykkeen valmistustoiminnassa käytettäviä tavaroita eikä henkilö-, paketti- ja kuorma-autoja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Jos voima-asema valmistuu vasta tämän lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen ei sen ostohinnasta saa vähentää sitä osaa, joka sen mukaan mitä liikevaihtoverosta on säädetty, tulisi vähennettäväksi myynnin verotusarvoa viimeksi mainitun päivän jälkeiseltä ajalta laskettaessa.

4.

Laki

polttoaineverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan polttoaineverosta 17 päivänä joulukuuta 1982 annetun lain (948/82) 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 momentin kohta 8 sekä 7 §:n 1 momentti, ja

muutetaan 2 §:n kohta 3 ja 4, 4 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentin kohdat 6 ja 7, sellaisena kuin niistä on 4 § osittain muutettuna 29 päivänä marraskuuta 1985 ja 25 päivänä huhtikuuta 1986 annetuilla laeilla (894/85 ja 296/86), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) normaalikuutiometrillä sitä kaasumäärää, jonka tilavuus on yksi kuutiometri absoluuttisen paineen ollessa yksi baari 0 Celsiusasteen lämpötilassa; sekä

4) moottoribensiinillä polttomoottoreissa käytettäväksi soveltuvaa bensiiniä, jonka oktaaniluku on 75 RON tai enemmän määriteltynä ASTM D 2699 -menetelmällä.

Veron määrittämisen perusteet

4 §

Polttoaineveroa on suoritettava:

- 1) muusta moottoribensiinistä kuin lentobensiinistä 146,62 penniä litralta;
- 2) lentobensiinistä 8,11 penniä litralta;
- 3) moottoripetrolista 5,93 penniä litralta;
- 4) lentopetrolista 3,95 penniä litralta;
- 5) valopetrolista 6,47 penniä litralta;
- 6) dieselöljystä 90,57 penniä litralta;
- 7) kevyestä polttoöljystä 18,33 penniä litralta;
- 8) raskaasta polttoöljystä 8,66 penniä kilolta;
- 9) maakaasusta 1,52 penniä normaalikuutiometriltä; sekä
- 10) kaupunkikaasusta sekä propaanista, butaanista ja muista tullitariffin nimikkeeseen 27.11 kuuluvista maaöljykaasuista sekä kaasumaisista hiilivedyistä 2,94 penniä kilolta.

Maassa valmistettujen 1 momentissa tarkoitettujen polttoaineiden valmistajalle tai varastossapitäjälle maksuunpannusta polttoaineveron määrästä vähennetään korvauksena varastossapitäjien varastoihin tai kulutukseen tapahtuvista kuljetuksista moottoribensiinin osalta 0,40 penniä ja dieselöljyn osalta 0,37 penniä litralta.

3) moottoribensiinillä lentobensiiniä lukuun ottamatta polttomoottoreissa käytettäväksi soveltuvaa bensiiniä, jonka oktaaniluku on 75 RON tai enemmän määriteltynä ASTM D 2699 -menetelmällä; sekä

4) lyijyttömällä moottoribensiinillä edellä 3 kohdassa tarkoitettua tuotetta, joka sisältää lyijyä enintään 0,013 grammaa/litra 15 Celsiusasteen lämpötilassa.

Veron määrittämisen perusteet

4 §

Polttoaineveroa on suoritettava:

- 1) lyijyttömästä moottoribensiinistä 84,89 penniä litralta;
- 2) muusta kuin lyijyttömästä moottoribensiinistä 96,89 penniä litralta; sekä
- 3) dieselöljystä 55,21 penniä litralta.

(4 §:n 3 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Verotonta on:

6) polttoaine, joka käytetään energianlähteenä tässä laissa tarkoitetun polttoaineen valmistukseen;

7) valtioneuvoston määräämillä ehdoilla polttoaine, joka käytetään teollisessa tuotannossa poltto-, raaka- tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa; sekä

8) tullihallituksen määräämillä ehdoilla polttoaine, joka luovutetaan ulkomaanliikenteessä olevan aluksen, ilma-aluksen tai kulkuneuvon tahi Suomen aluevesien ulkopuolella pyyntiä harjoittavan kalastusaluksen polttoaineeksi.

7 §

Teollisessa tuotannossa polttoaineena käytettävästä moottoribensiinistä suoritettava polttoainevero alennetaan valtioneuvoston määräämillä ehdoilla samaksi kuin kevyestä polttoöljystä suoritettava polttoainevero.

6) valtioneuvoston määräämillä ehdoilla polttoaine, joka käytetään teollisessa tuotannossa poltto-, raaka- tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa; sekä

7) tullihallituksen määräämillä ehdoilla polttoaine, joka luovutetaan ulkomaanliikenteessä olevan aluksen, ilma-aluksen tai kulkuneuvon tahi Suomen aluevesien ulkopuolella pyyntiä harjoittavan kalastusaluksen polttoaineeksi.

(6 §:n 1 mom. kohta 8 kumotaan)

(7 §:n 1 mom. kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .